

## حسابرسی عملکرد و پاسخگویی

حسنیه عزیزملایری

دانش آموخته کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

نویسنده مسئول: حسنیه عزیزملایری

**چکیده:** از آن جا که در کشور ما مدیریت بخش اعظم منابع اقتصادی برعهده دولت است و کیفیت مدیریت آن درسرنوشت مردم آثار اساسی دارد لذا مدیران بخش دولتی باید در برابر مردم ونمایندگان آنان پاسخگو باشند.

طی سالیان اخیر کانون توجه ودامنه بسیاری ازحسابرسی ها دربخش دولتی وخصوصی دستخوش دگرگونی هایی شده است وازآنجا که صورت های مالی به تنهایی پاسخگوی نیازهای اطلاعاتی مدیریت نیست، مدیران بخش های مختلف اقتصادی به دنبال کسب اطلاعات بیشتر به منظورارزیابی وقضاوت درمورد کیفیت عملیات و پیشرفت های عملیاتی هستند درنتیجه چنین زمینه هایی ضرورت وجود حسابرسی عملیاتی به منظورارزیابی اثربخش، کارایی وصرفه اقتصادی عملیات به نحوه چشم گیری افزایش یافته است ( رحیمیان ،تهران ۱۳۸۲، ص ۲۰).

دراین مقایسه به بحث درمورد ارتباط تنگاتنگ حسابرسی عملکرد مدیریت وپاسخگویی دولت می پردازیم پیش شرط حسابرسی عملکرد دربخش های دولتی، اصلاح ساختارهای نظام بوجه ریزی ، استفاده ازمنبای حسابرسی تعهدی به جای نقدی ، اصلاح قانون محاسبات عمومی کشوراست. دراین راستا مدیران بخش دولتی باید نسبت به اسقرار سیستم های جامع کنترل مدیریت اتمام ورنزد و آن را از لحاظ ارزیابی مستمر کارایی، اثربخشی و صرفه اقتصادی مورد بازنگری قراردهند.

### کلمات کلیدی: حسابرسی عملکرد؛ پاسخگویی؛ کارایی؛ اثربخش؛ صرفه اقتصادی

#### ۱. مقدمه

در کشورهای پیشرفته ودرحال توسعه، پاسخگویی عمومی یکی ازمسئولیت های اساسی مورد پذیرش دولت ها قرارگرفته و صاحب نظران حسابرسی و امورمالی دولت ها اعتقاد داشته اند که نظام حسابداری و گزارشگری مالی دولتی به عنوان ابزاراصلی ایفای مسئولیت پاسخگویی عمومی نقش مهمی برعهده دارند و تلاش های زیادی درمورد تعیین جایگاه ویژه ای برای مفهوم مسئولیت پاسخگویی درمنبای نظری حسابداری و گزارشگری مالی به عمل آمده است و مفهوم مسئولیت پاسخگویی به عنوان شالوده و مرکز ثقل نظام حسابداری و گردشگری مالی دولتی موردتوجه و تأکید قرارگرفته است. بنابراین مسئولیت پاسخگویی، دولتی را ملزم می نماید درمورد اعمالی که انجام می دهد به شهروندان توضیح دهد و نتایج حاصل از برنامه های منصوب را درمعرض ارزیابی قضاوت نهادهای مستقل نظارتی و در نهایت مردم قراردهد و حفظ کامل منابع مردم ازطریق روش های حسابرسی سنتی ( حسابرسی صورت های مالی ) همراه با این ایده نگرش به سمت وسوی روشی جامع تر، کامل تر، دقیق تر، شکل گرفت و با نام ” حسابرسی عملکرد ومدیریت ” یا ” حسابرسی فعالیت های مدیریت ” خود را آغاز نمود. تا اواخردهه هشتاد حسابرسی عملکرد مدیریت محدود به حسابرسی رعایت بود و درچارچوب رعایت قوانین، آئین نامه ها و دستورالعمل ها فعالیت داشته که درسال های اخیرکانون توجه ودامنه بسیاری ازحسابرسی ها دربخش عمومی و خصوصی دستخوش دگرگونی هایی شده است و ازآنجا که صورت های مالی به تنهایی پاسخگوی نیازهای اطلاعات مدیریت نیست لذا مدیران دربخش های دولتی وخصوصی به دنبال کسب اطلاعات بیشتر به منظورارزیابی وقضاوت درمورد کیفیت عملیات وپیشرفت های عملیاتی هستند و درنتیجه ایجادچنین زمینه هایی نیازبه وجود فنون حسابرسی عملکرد برای ارزیابی عملیات به طورچشم گیری افزایش یافته است به گونه ای که حسابرسی عملیاتی درفرایند پاسخگویی مشارکتی دارد زیرا فراهم آورنده ارزیابی مستقل درباره عملکرد سازمان های دولتی، طرح، فعالیت یا وظایف ویژه ای به منظورارائه اطلاعات برای بالا بردن سطح فرایند پاسخگویی دولت و آسان سازی تصمیم گیری توسط طرف هایی است که مسئولیت نظارت یا انجام اقدامات اصلاحی را دارند.